

Sådan skal et flot træ se ud!

JULETRÆER ER EN DEJLLIG fritidsbeskæftigelse

Ved Hillerslev på Midtfn nyder Hans la Cour sit otium blandt sine mange juletræer efter et langt arbejdsliv. Arbejdsglæden er stor, og håbet om en fornuftig pensionsopsparing er lige så mørkegrønt som juletræerne.

≡ KENNETH KLAUSEN

Begyndelsen

Hans la Cour startede sin karriere i juletræsproduktionen gennem sit job som direktør for Midtfnys Vandforsyning og en tilplantning af en vandværksgrund med nordmannsgraner tilbage i 1990. Grunden indeholdt en drikkevandsboring, og arealet blev derfor renholdt uden brug af planteværnsmidler. En god bekendt og nu en rigtig god ven, var på dette tidspunkt en driftig lokal juletræsproducent, som inspirerede Hans meget til at starte sin egen produktion. Hans fandt sammen med to andre fra sit lokale netværk, og sammen startede disse tre mænd en fælles produktion af juletræer i 1993 på i alt 5,5 ha i Hillerslev på den enes husmandssted. De var fælles om alle arbejdsopgaver og investeringer. Kulturen blev drevet med løbende indplantning, som mange andre gjorde dengang. I forbindelse med de senere opstramninger i kvalitetskravene til juletræer og forskellige holdninger til dette, delte de arealerne op i tre lige store dele på et tidspunkt, hvor der skulle gentilplantes.

Fortsættelsen

Da den ene i netværket på et tidspunkt ville sælge ejendom-

men, besluttede Hans sig for at købe ejendommen sammen med et naboareal, så Hans i dag driver juletræer på 6,5 ha selv, mens hans ven, Leif Sørensen, selvstændigt driver på yderligere 1,7 ha af Hans' ejendom.

Hans er 67 år og pensionist, og købet af ejendommen og tilplantningen med nordmannsgran skulle give ham noget at beskæftige sig med. Med en forøgelse på 3,5 gange flere træer at passe end ved opstarten i 1993 fyldes tiden rigeligt ud. *"Jeg elsker at gå i træerne, og som gammel håndværker sætter jeg pris på at gøre arbejdet selv. Da jeg var på arbejdsmarkedet, nød jeg at komme ud i mine juletræer og koble fra og få tankerne andre steder hen. Naturen er en lise for sjælen"*, udtaler Hans med et skævt smil. Hans er ikke alene om arbejdet. Hans' kone Hanne deltager også i arbejdet med træerne, hvor hun hjælper med alt håndarbejde som påsætning af fuglepinde, skudbrækning og lignende.

Maskinparken består af en Fort Sirio med gødningskasse og afskærmet sprøjte. Ved at have udstyret selv kan der sprøjtes på det optimale tidspunkt i forhold til ukrudtets vækst og træernes udspring. Ved afskærmet sprøjtning anvendes 1,5 liter Roundup Bio pr. ha. og op til 0,8 liter Metaxon pr. ha. efter behov. Terrænet er kuperet, men det er der taget højde for ved tilplantning vinkelret på højdekurverne. Desuden er der nogle lavninger, som er lidt vandlidende, så Hans har været i gang med at etablere nye dræne.

Juletræer er ikke det eneste Hans er beskæftiget med. Sammen med sin far på 92 år og sin søster ejer han fem kombinerede landbrugs- og skovparceller i Bindebalke, Grindsted

og Billundområdet, hvor der også er aktiviteter med skovning af råtræ og kulturanlæg.

Viden og erfaring er vigtig

Helt fra begyndelsen har Hans søgt viden hos erfarne folk, som selv havde juletræsproduktion. Desuden meldte han sig ind i Danske Juletræer (dengang Dansk Juletræsdyrkerforening) på et meget tidligt tidspunkt for at få adgang til viden og rådgivning. Da tiden nærmede sig for salg af juletræer i 90'erne, meldte han sig ind i Skovdyrkerforeningen, hvor han ligeledes har fået og stadig får god rådgivning. Hans er ivrig deltager på de forskellige markvandring, kurser og temamøder for at følge med i udviklingen i branchen.

Gødningsstrategien er baseret på anbefalingerne fra Danske Juletræer, og gødningen tildeles ad tre gange: forår, sommer og sensommer i de ældre kulturer. Ejendommen er beliggende på en sandet jord, som har svært ved at holde på næringsstofferne, så splitgødsning har på denne måde vist gode resultater. "Derfor er det en fordel at have udstyret selv", understreger Hans. "Og træerne kvitterer for det. Nålene er brede og lange, og juletræerne er mørkegrønne, når kunderne ser på træerne i sensommeren". I salgsklare kulturer gødskes med op til 140 kg kvælstof på årsbasis. Gødningen er en "tankblanding" med 50 % NPK og 50 % kieserit hver gang. Dette har dæmpet omfanget af bare skuldre i kulturen.

Dyrkningsmodellen

Typisk plantes der, når jorden er klar både forår og efterår. Hans foretrækker en Ambrolauri Tlugi 2/2-plante (dog ikke de allerstørste), fordi de giver en lidt kortere omdriftstid. Afsætningsituationen og dyrkningspraksis ændrer sig dog over tid. Derfor er der de sidste år plantet på lidt større afstand: 1,25*1,25 meter mod tidligere 1,20 meter i rækkeafstand og 1,15 meter mellem planterne i rækken. Der hyres en lokal entreprenør med GPS-udstyr til plantning.

Der anlægges plejespor passende til en 24-meters bomsprøjte og tågesprøjte. Hans har ikke dette udstyr, da det ikke kan lønne sig. Derfor kommer en lokal entreprenør og bredsprøjter de helt unge træer (de første tre år) om foråret og igen om efteråret. Der anvendes Roundup Bio og Quartz om foråret. Med års mellemrum har salgstræerne været hårdt angrebet af galmider, og derfor holder både Hans og skovfogeden fra Skovdyrkerne et vågent øje med kulturerne i løbet af forår og sommer således, at rettidige indgreb kan foretages. Artiklens forfatter har lært Hans at identificere dem selv.

Når træerne er fem år, bundklippes de med maskine af en entreprenør, hvorefter grundformklippingen foretages det følgende år. Hans vil gerne gøre det selv, men kniber det med tiden, så indlejes Skovdyrkerens entreprenør til det. Topskudregulering klarer Hans selv med Pomoxon Extra og ConShape. "Jeg starter tidligt på helt ned til 6-8 cm topskud på enkelte træer, og jeg går gerne igennem to eller tre gange med Pomoxon Extra og en til to gange med ConShape. Jeg tager hellere en ekstra tur for at være sikker. Træernes topskud må ikke blive for lange!" Hans vil gerne have dem til at blive maksimalt 30 cm.

Målsætningen

"Jeg vil lave så gode træer som muligt, og jeg vil bruge tilstrækkeligt af min egen tid på at nå min målsætning på minimum 60 kr. per solgt juletræ, når høstomkostningerne ved totalentreprisen er trukket fra. Derfor arbejder jeg intensivt med korte topskud og en ekstra formklipping for at opnå tætte og slanke juletræer i primakvalitet, som i princippet kan stå i kulturen, til de når en salgshøjde på over 175 cm," pointerer Hans med et stålsat blik. "Jeg regner med at nå 85 til 90 % udnyttelse – selv i disse år. Og kun få 3. sorteringstræer". Derfor er Hans ærgerlig over, at prima har været svære at sælge i de mængder, der stod i Danmark i 2017. Håbet er derfor, at standardtræerne er af tilsvarende høj kvalitet blandt hans egne træer, så han trods alt opnår en høj gennemsnitspris ved dette års salg.

① Hans la Cour er tilfreds med resultatet af sit arbejde med Toppil-gallerne

② 2/2'ere plantet i 2014 og bundklippet denne vinter.

③ For langt topskud i 2017 giver åbent træ - øv.

Træet før tilklipping.

Der klippes i den rigtige vinkel.

Der kippes kun i årsskud.

Klippestedet.

nøren til at komme med JUTEK-portaltrektoren med lodret bom med luftassistance til udbringning af TopGun Finalsan 2 % i 400 liter vand/ha.

Salget er nøglen til overskud

Afsætningen tager Skovdyrkerne sig af, som de altid har gjort. *"Jeg er meget tilfreds med deres salgsarbejde"*, fortsætter Hans. *"Samarbejdet har altid fungeret fint med de gennem tiden skiftende skovfogeder, og vi har fået solgt alle kvaliteter til yderst fornuftige priser. Vi har tjent temmelig mange penge over de 25 år samlet set"*.

Hans har ligesom andre oplevet de svingende priser og afsætningsmuligheder gennem tiden. Da det var svært at sælge juletræer i slutningen af 90'erne, kunne de klippe en masse grønt, som de solgte gennem Skovdyrkerne til 5 kr. per kg. I tider med underbud af træer har de opnået meget høje salgspriser og en udnyttelse på næsten 100 %. Hans understreger vigtigheden af at have en god og stabil salgsrelation, og stabilitet og samarbejde peger begge veje.

Hans kender til vigtigheden af korrekt opmærkning af juletræerne i kulturen. Derfor mærker han altid selv, hvorved han selv styrer, hvilke træer der skal sælges og ikke mindst, hvilke træer, der tjener bedst ved at stå yderligere et til flere år i kulturen. Derved optimeres bundlinjen. Træerne mærkes op i kvaliteter og størrelser, og det foregår altid i dialog med Skovdyrkerens skovfoged, således der kan ske lidt tilretning om nødvendigt. *"Måske har jeg plantet lige rigeligt til at kunne nå det hele selv? Jeg kan i hvert fald sagtens få tiden til at gå, og der skal også være tid til rejser og hygge med venner og familie,"* understreger Hans. *"Min vurdering er, at der er økonomi i min juletræsproduktion, og den vil give et overskud, som kan forsøde pensionistlivet"*.

Træet efter tilklipping

For at træerne kan forblive slanke, skal de på et tidspunkt klippes ind i bunden igen, og de "strittende" grene skal studs. Det gør Hans med en akku-hækkeklipper købt i Jem & Fix. *"Den fungerer fint, og med to batterier kan jeg arbejde i to timer – og så trænger jeg sikkert til en pause. Jeg er jo pensionist"*, ler Hans. *"Men jeg klipper kun i etårsskuddene. Klipper jeg for langt ind i de ældre kviste, så mister jeg bunden på træerne!"* Derfor har det været nødvendigt at sælge træer under 175 cm for at skabe plads til tilvæksten i år.

Hurtig reaktion på alger

Det er altid "farligt" at have besøg af en skovfoged. Så finder han bare på noget, der skal gøres. Der er begyndende angreb af algebelægninger i de salgsklare kulturer fra 2012 og 2013. Kulturen har nordhælde med læhegn mod øst og med byen mod vest. Inden vi kom ud af kulturen, havde Hans bestilt entrepre-

Alger i træerne ser ikke godt ud.

Det bredeste sortiment af planter til juletræer og pyntegrønt. Naturligvis til konkurrencedygtige priser.

Forstplant ApS · Ribevej 47 · DK - 8723 Løsning · T: 2014 1869 · T: 2140 3021 · E: forstplant@forstplant.dk · www.forstplant.dk